

Obsah

I. Stát a právo na území České republiky do roku 1620	9
1.1 Vznik státní organizace a práva, Velkomoravská říše	9
1.1.1 Předstátní organizace společnosti a její normativní systém	9
1.1.2 Velkomoravská říše.....	12
1.2 Český stát a právo v ekonomických a politických souvislostech doby (9. st. – 1620).....	17
1.2.1 Centralizující státní moc ranného středověku.....	18
1.2.2 Feudální rozdrobenost a její postupné překonávání	18
1.2.3 Husitství.....	20
1.2.4 Stavovství a stavovská monarchie	21
1.2.5 Vnitřní učlenění a rozsah středověkého českého státu.....	21
1.2.6 Poměr k Svaté říši římské.....	22
1.2.7 Poměr státu a církve	23
1.2.8 Mírový projekt Jiřího z Poděbrad	24
1.2.9 Morava v českém stavovském státě	25
1.2.10 Habsburkové na českém trůně	25
1.2.11 Omezování moci stavů po nástupu Habsburků	26
1.2.12 Stavovské povstání 1618–1620.....	27
1.3 Uspořádání českého středověkého státu	27
1.3.1 Základní vývojové linie.....	27
1.3.2 Panovník	30
1.3.2.1 Nástupnictví trůnu	31
1.3.2.2 Pravomoci panovníka.....	32
1.3.3 Poradní a spolurozhodovací orgány panovníka	33
1.3.3.1 Dvorské sjezdy.....	33
1.3.3.2 Královská rada	33
1.3.3.3 Stavovské sněmy	33
1.3.4 Výkonný aparát.....	35
1.3.4.1 Ústřední výkonné orgány	36
1.3.4.2 Místní správa	39
1.3.5 Soudy	42
1.3.5.1 Základní vývojové tendence	42
1.3.5.2 Některé významné soudy.....	43
1.3.6 Náboženské poměry a církevní správa	45

1.4	Vývoj systému českého práva a prameny práva.....	47
1.4.1	Právo ranného středověku a doby feudální rozdrobenosti	47
1.4.2	Právní partikularismus	48
1.4.3	Systém práva stavovské monarchie	49
1.4.4	Změny v systému pramenů českého středověkého práva	50
1.4.5	Kodifikace a právní knihy	51
1.4.6	Vliv římského práva	52
1.4.7	Hlavní oblasti středověkého českého práva	52
1.4.7.1	Zemské právo	52
1.4.7.2	Městská práva	56
1.4.7.3	Kanonické právo.....	58
1.4.7.4	Pozemkově vrchnostenské právo.....	58
1.4.7.5	Horní právo.....	59
1.4.7.6	Lenní právo.....	60
1.5	Vybrané instituty středověkého práva	61
1.5.1	Instituty českého středověkého soukromého práva	61
1.5.2	Principy a instituty středověkého trestního práva	68
1.5.3	Úprava soudního řízení	71
2.	Stát a právo v období habsburského absolutismu (1620–1848)	73
2.1	Stát a právo v ekonomických a politických souvislostech doby	73
2.1.1	Přelomový charakter absolutistického období	73
2.1.2	Charakteristické rysy absolutistické vlády	75
2.1.3	Proměny habsburského absolutismu	76
2.2	Změny v uspořádání absolutistického státu.....	80
2.2.1	Základní vývojové linie.....	80
2.2.2	Panovník	81
2.2.3	Ústřední orgány	81
2.2.4	Zánik společných orgánů zemí České koruny.....	82
2.2.5	Správa jednotlivých zemí.....	83
2.2.6	Organizace soudnictví.....	84
2.2.6.1	Základní vývojové tendence	84
2.2.6.2	Změny v soudní organizaci do roku 1783	85
2.2.6.3	Josefínská soudní reforma z roku 1783.....	85
2.2.7	Krajská správa.....	86
2.2.8	Vrchnostenská správa	87
2.2.9	Správa měst	87
2.2.10	Vojenská správa	89

2.2.11	Počátky centralizovaného policejního aparátu.....	89
2.2.12	Církevní správa.....	90
2.2.13	Další reformy osvícenského absolutismu	91
2.3	Přebudování právního řádu	93
2.3.1	Základní tendence vývoje právního řádu.....	93
2.3.2	Obnovená zřízení zemská	95
2.3.3	Městské právo a další zvláštní práva	95
2.3.4	Kodifikace občanského práva.....	95
2.3.5	Kodifikace trestního práva	97
2.3.6	Procesní předpisy	99
3.	Stát a právo v konstituční éře Habsburské monarchie (1848–1918)	101
3.1	Stát a právo v ekonomických a politických souvislostech doby	101
3.1.1	Revoluce let 1848–1849	101
3.1.2	Bachovský absolutismus	104
3.1.3	Obnovení konstitučního režimu	105
3.1.4	Dualizace říše.....	106
3.2	Ústavní vývoj a zakotvení základních občanských práv	107
3.2.1	Dubnová ústava 1848	107
3.2.2	Moravská zemská ústava	108
3.2.3	Kroměřížský návrh 1848	108
3.2.4	Březnová ústava 1849.....	109
3.2.5	Silvestrovské patenty 1851	110
3.2.6	Říjnový diplom 1860	110
3.2.7	Únorová ústava 1861.....	111
3.2.8	Prosincová ústava 1867	111
3.2.9	Základní občanská práva a svobody	112
3.3	Vývoj státního aparátu	115
3.3.1	Ústřední orgány habsburské monarchie.....	115
3.3.1.1	Rakouské parlamenty	115
3.3.1.2	Panovník	116
3.3.1.3	Ministerstva	118
3.3.2	Organizace soudnictví.....	119
3.3.3	Vývoj místní správy a samosprávy	121
3.3.3.1	Orgány politické správy	121
3.3.3.2	Samosprávné korporace	123
3.3.4	Ozbrojené sbory habsburské monarchie	125
3.3.5	Vztah státu a církve.....	128

3.4	Vývoj volebního práva	128
3.4.1	Volby do obcí a okresních samospráv.....	129
3.4.2	Volby do zemských sněmů.....	129
3.4.3	Volby do říšské rady	129
3.5	České státoprávní koncepce a český politický život	130
3.6	Právo v letech 1848–1918	132
3.6.1	Základní vývojové tendence	132
3.6.2	Občanské právo	134
3.6.2.1	Změny v právní úpravě.....	134
3.6.2.2	Vybrané instituty občanského práva.....	135
3.6.3	Obchodní a směnečné právo.....	139
3.6.3.1	Vývoj právní úpravy.....	139
3.6.3.2	Vybrané instituty směnečného a obchodního práva.....	139
3.6.4	Živnostenské právo	143
3.6.4.1	Živnostenský řád	143
3.6.4.2	Živnosti.....	143
3.6.5	Úprava pracovněprávních vztahů a sociálního zabezpečení pracovníků	144
3.6.6	Řízení v civilněprávních věcech.....	145
3.6.6.1	Nesporné řízení a některé další typy řízení.....	145
3.6.6.2	Občanský soudní řád a spolu s ním vydané předpisy	145
3.6.7	Zákoníky trestního práva hmotného.....	146
3.6.7.1	Trestní zákon z roku 1852 a některé pozdější předpisy s trestněprávními normami.....	146
3.6.7.2	Vojenský trestní zákon z roku 1855	147
3.6.7.3	Vybrané instituty trestního zákona z roku 1852.....	147
3.6.8	Trestní řády	148
3.6.9	Trestní řízení správní	149
4.	Stát a právo v období první Československé republiky (1918–1938).....	150
4.1	Národně-osvobozenecý boj Čechů a Slováků za první světové války	150
4.1.1	Vznik první světové války a politická situace v českých zemích	150
4.1.2	Politická a hospodářská situace na Slovensku	152
4.1.3	Perzekuční opatření rakouské vlády v českých zemích	152
4.1.4	První protirakouské projevy v zahraničí.....	153
4.1.5	Formování československého zahraničního odboje	154
4.1.6	Postupné ožívování „aktivity“ domácí politické reprezentace	155
4.1.7	První projekty státoprávních změn.....	156

4.1.8	Změny v postojích domácí politické reprezentace v roce 1917.....	157
4.1.9	Aktivizace domácího odboje v první polovině roku 1918	158
4.1.10	Protiuherské hnutí na Slovensku a postavení Slovenska v českém politickém programu	159
4.1.11	Závěrečná etapa československého zahraničního odboje	160
4.1.12	Vývrcholení boje za státní samostatnost. 28. říjen 1918	162
4.2	První Československá republika	164
4.2.1	Vznik Československé republiky	164
4.2.2	Ústavní vývoj	169
4.2.3	Vývoj organizace veřejné správy.....	177
4.2.4	Soudnictví, prokuratura, advokacie, notářství, policie, četnictvo, armáda	188
5.	Stát a právo v období druhé Československé republiky (1938–1939)	194
6.	Období nesvobody (1939–1945).....	198
6.1	Okupace a postavení Protektorátu Čechy a Morava.....	198
6.1.1	Protiprávní charakter zřízení Protektorátu Čechy a Morava.....	198
6.1.2	Postavení protektorátních orgánů	199
6.1.3	Organizace místní správy	202
6.1.4	Policejní organizace	204
6.1.5	Protektorátní soudnictví.....	204
6.1.6	Teroristický ráz trestního práva	205
6.1.7	Právní postavení obyvatelstva.....	206
6.1.8	Rasová diskriminace a příprava genocidy	207
6.1.9	Hospodářské poměry v Protektorátu a okupační zákonodárství v oblasti hospodářství.....	208
6.1.10	Vývoj práva za okupace	209
6.2	Boj za obnovu národní a státní samostatnosti.....	210
6.2.1	Benešova koncepce právní kontinuity	210
6.2.2	Přípravy na osvobození	214
6.2.3	Legislativní činnost SRN v SNP	216